

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za polleta 1 gld. 80 kr., za četrtleta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 15. novembra 1865.

Gospodarske stvari.

Vabilo

gospodom družbenikom c. kr. kmetijske družbe

k velikemu letnemu zboru v Ljubljani

v sredo 22. novembra 1865.

Skupščina je, kakor navadno, v mestni hiši; začetek ob 9. uri dopoldne.

Program obravnav.

1. Začetni govor predsednikov.
2. Naznanilo važniših opravil, ki jih je dovršil glavni odbor letošnje leto.
3. Predlogi družbenih podružnic in posamesnih družbenikov vsled 21. §. družbenih pravil.
4. Nasvèt o napravi kmetijsko-obrtniške razstave v letu 1867 v Ljubljani v spomin, da se je pred 100 leti pričela c. kr. kmetijska družba.
5. Predlog, da bi se z nižjo kmetijsko šolo, ako se napravi, združila tudi gospodarska učilnica.
6. Predlog, da bi se revnim učencem tukajšnje kovaške in živinozdravniške učilnice nekoliko denarnice.
7. Naznanilo o stanu družbenega vrta letošnje leto.
8. Prisodek srebrnih svetinj posebno pridnim sadjo in murborejcem.
9. Predlog družbenega računa za leto 1864 in predvdarkov za leto 1865.
10. Volitev dveh odbornikov v glavni odbor.
11. Volitev novih družbenikov.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani 4. novembra 1865.

Kdor gozde uničuje — deželi škoduje.

„Novice“ so zoper uničevanje naših gozdov že toliko govorile Slovincem na srce, da je skoraj nemoogoče, kaj novega še povedati o veliki škodi, ki se dela deželi s tem, da se gozdi uničujejo. Pri vsem tem so pa njena svarila premalo pomagala, kakor kažejo vsakdanje skušnje in tožbe. „Novice“, katerim je blagor slovenskega naroda živo pri srcu, ne smejo nehati, in menda tudi ne bojo jenjale govoriti o tej stvari, dokler ne bodo ušes in src predrle njim, katerim gré dolžnost skrbeti, da se konec storí slabemu gospodarstvu z gozdi, in njim, katerim je na največo korist, da se gozdi ne le ohranijo, ampak zboljšujejo in pomnožujejo.

„Novice“ so iz domačih in tujih krajev že objavile veliko žalostnih dopisov o veliki škodi hudih nalivov. Naj povedó še veliko nesrečo, ki se je 25. julija 1865 pripetila vasi Rheinbrohl-u nad Lincom blizo Rena. Ob

osmih zvečer vstane strašno huda nevihta, oblak se utrga in dež kakor iz čubra lije. Mali potočec, ki se vije skoz dolino, v kratkem tako naraste, da je veliko hiš podrl in odnesel. Vas in njena okolica bili ste drugi dan strašno razdjani, njive, travniki in gorice splavali so po vodi tako, da so bili videti gole skale in globoki rovi in jame.

O tej nesreči pisali so vsi nemški časniki; „Kölnische Blätter“ pa so jej iskale vzroka ter ga našle v neprevdarjenem uničevanju gozdov one okrajne. Ta članek se nam v splošnem gospodarstvenem oziru dozdeva tako važen, da ga hočem v „Novicah“ iz „Rhein. Volksblätter“ priobčiti tudi svojim drazim rojakom.

„Od mnogih strani razodevale so se želje, da razložim razloge, iz katerih v dopisu o nesreči 25. julija mislim, da gozdi krotijo silo razdirajočih nalivov. V onem dopisu hotel sem djansko dokazati, kolik pomen da v tem oziru imajo gozdi, rekoč, da prav opustošeni gozdi so sovražnim vodam odprli pot na polje, travnike in gorice. Kako in zakaj pa da gozdi varujejo tacih nesreč, nisem hotel dalje razlagati. Ker pa svet to želi, mu hočem ustreči. Nikar pa od mene ne pričakujte učenih preiskav, ktere prepuščam njim, ki so učeni v teh rečéh, kajti jez hočem oznaniti le to, česar se lahko prepriča vsaki, ki hoče le kolikaj sam opazovati in premišljevati to stvar. Zeleni čuvaji naših domačih gozdov pa naj skrbijo, da v malih spisih, po domače pisanih in lahko umevnih, ljudstvo podučijo v tej stvari in prepričajo, kolik blagor da so dobro ohranjeni gozdje. Velike in učene knjige tû ne zdajo nič, kajti naši ljudje se pred njimi križajo in hodijo navadno svojo pot.

Gozdi, zlasti oni, ki stojé na višinah, vlažnino iz ozračja, megle in oblake na-se vlečejo. Tega se lahko prepričaš, ako paziš, kje da se začenjajo megle in oblaki zbirati. Vlažnino, kolikor je gozdi sprejmejo v svoje krilo, drevesno perje, mahovje in nizko rastlinje, ki raste v gozdu pod drevjem, dolgo v sebi hrani, da se prenašlo ne izhlapi; zemlja, rahla ko goba, vso to vlažnino posrče in počasi oddaja studencem, ki rayno tako počasi in zdatno napajajo doline in ravnine. Čem več gozdov ima dežela, tem bolj vodnata je. To resnico potrjuje gozdnata in vodnata Amerika. Že iz tega obzira je tedaj res, da on, ki uničuje gozd, tudi škoduje deželi.

Gozdi so pa tudi bramba, in sicer edina naravna bramba, zoper razdiravno silo hudih nalivov. Kako neki to? — boste vprašali. Nate kratek odgovor na to vprašanje: Gozd sicer ne odganja obilnega dežja, ampak velikoveč še pomaga, da večkrat in obilnejše dežuje. Toda gozd: 1. več dežnice povživa kakor nepogozdeni svet; 2. zemlja več dni ali celó tednov v sebi zadržuje dežnico, ktera sicer naglo odteka, zlasti po